

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Megjutalmazott szivesség.

— Elbeszélés. —

A nap már régen lenyugodott, sőt már annyira besötétedett, hogy az egész falu mély álomba merült. Csak a falu koresmájában volt még világosság, mert az utolsó vendégek épen csak előbb mentek haza, és a koresmáros olvasta a hatosokat és krajezárokat, melyeket ma bevett vala.

Ekkor, ily késő órában, még vendégek érkeztek s kopogtattak, bebocsátást kérve. A koresmáros kinyitotta az ajtót s lámpása fényénél látta, hogy hárman vannak; ezek közül ketten fejükön magas, hegyes báránysüveget viseltek, míg a harmadik egészen egy bozontos bundába volt burkolva tetőtől-talpig, — pedig a bunda nem volt rá húzva, hanem testéhez növe, mert midőn jobban megnézte, látta, hogy az egy igazi négylábu bozontos medve. Midőn a koresmáros jól megnézte a három vendéget, mondá:

— Hja, kettőtök számára csak volna még szállás, de ezen pajtástoknak nem tudok helyet adni. Mindazon helyiségek, melyek neki valók lennének, mások által van-

nak elfoglalva, például: ökrök, tehenek, lovak, sertések által. Aztán még hozzá vendéglőmet nem nevezik: „A vademberhez,” vagy: „A medvéhez”, hanem: „A bárányszüveghez.”

Hanem a három bundás egyéniség nagyon szépen kérte — mindegyik a maga nemében — a koresmáros, ne utasítsa el őket. Hiszen az egész vidéken nincs más vendéglő, az erdőben pedig csak nem hálhatnak, mert harmadik pajtásuk már régen elszkott az erdőben való hálástól, miután kiesi korától polgári életmódra neveltetett. Ez megindítá a koresmárosné szivét s mondá:

— Tudod mit, apjuk? Vigyük a hizott sertést, melyet holnap úgy is leölünk, a hátulsó konyhába, aztán az üres sertés-ólba lehet a medvét zárni.

Ezzel mindnyájan meg voltak elégedve, nem csak a kétlábuak, de a négylábu vendég is. Az asszony még jó vacsorát készített amazoknak, a koresmáros pedig szalmát és enivalót adott a medvének az ólba, s aztán mindnyájan lefeküdtek.

Kis idő múlva mély csend uralkodott a vendéglőben, melyet csak lakóinak hortyo-

gása szakita félbe. De nemsokára új élet támadt az udvarban. Három férfi tudniillik, kik azt gondolták magukban: „más bőrből nagyon jól esik szíjat szabni,“ — az utolsó időben különös hajlammal viseltett a korcsmáros hízója iránt, és ez éjjel szövetségre léptek s társas üzletet akartak csinálni, hogy közösen megszerezhessék azt a kövér sertést, — de nem becsületes úton.

Az egyik kötelet hozott, a másik egy dorongot, a harmadik egy tolvaj-lámpást. Az, kinél a dorong volt, őrt állt a kis udvar ajtajánál, a másik a lámpással világított az ől előtt, a harmadik pedig a kötéllel épen minden kopogtatás nélkül az ől-ajtón bebujni készült. Mert nem csak látogatást akart tenni az illető ohajtott tárgynál, hanem a leggyöngédebb módon meg akará őt szöktetni, mi végre a kötél jó szolgálatot teend neki.

Egyszerre oly csodálatos rőfögés hallatszik, a melyet ember soha sem hallott még disznótól, és a kötél birtokosa szörnyű hirtelenséggel hátra kapta fejét az ől ajtajából, mintha ott benn égne.

— Nos hát, mi lett, Jancsi? mitől ijedtél meg annyira? — kérde a másik. — Tán bizony félsz? Ugyan szégyeld magad, te nyúl szívű!

— Csak ró beszélj, Ferke, tüsszentés jött rám! De jobban világíts ide, hadd lássak valamit!

És Jankó ezzel egészen bemászott az őlba, kissé lassabban ugyan, mint előbb, hanem mégis csak bement, meg akarván mutatni czinkosának, hogy nem fél.

Hanem ott benn megint olyan gyanus rőfögést hall, mi dörmögésnek is beillenek; de most összeszedi minden bátorságát, s odakap a disznó lábához, hogy rá hurkolja a kötelet. De ekkor oly erősen megragadja — nem ő, hanem — őt s annyira kezdi szorongatni, miszerint nagy ijedtségében segíért sem tud kiáltani.

Ferke végre megúnta a várakozást; leteszi a lámpást s négykézláb bemászik ő is az őlba, hogy az ügyetlen Jankónak segítsen. De alig van félig benn, már is fülénél fogja őt két szőrös, körmös kéz, s behuzza egészen az őlba, különös rábeszéléssel, s a két czinkos olyan lett, mint egy gombolyag.

Midőn az első halálos ijedtség elmúlt,

mind a kettő kiabálni kezdett: „Segítség! Péter!“ — és közbe dörmögött, morgott a medve; csoda volt, hogy az ől nem dült össze a nagy lármától.

De a ki nem jött, az Péter volt, az őr. Mert midőn észrevette, hogy ottbenn az őlban valami nem jól van, — eldobta a dorongot, haza szaladt, lefeküdt s fejére huzta a takarót.

A nagy lármára azonban — nem Péter ugyan, de Pál sem, hanem a két medvetulajdonos jött, kik azonnal megismerték pajtásukat szaváról, s egyenest a sertés-ől felé szaladtak. „Csendesen, Maczkó, csendesen!“ — kiáltottak már előre, felvették a lámpást s bevilágítottak az őlba.

És ekkor látták, hogy Maczkó nincs egyedül, hanem társaságban, s midőn a gombolyagot szétgöngyölítették, akkor ki-sült, mi oka volt ezen éjjeli látogatásnak. A korcsmáros, felesége, a cselédek és a szomszédok, kik összecsedültek a helyszínén, helyesen kitalálták azt. A két czinkos, Jankó és Ferke, kiket Maczkó jól megszorogatótt és megezibált, ugyan tagadni akartak s azt állították, csak a kíváncsiság hozta őket ide s a medvét akarták látni. De ekkor megtalálták a kötelet is.

— Hát ez micsoda itt? — kérde a korcsmáros.

— Azt mi nem hoztuk ide, — szólának a medve tulajdonosai.

Most hiába volt minden tagadás, s a két kíváncsi medvekedvelőnek végre be kellett vallaniok, hogy éjjeli látogatásuk nem a medvét, hanem a hízót illeté. S ha ezen dolog például Angliában történt volna, — hát akkor mi lenne? — Akkor ama kötél, ámbár most az egyszer nem vitt haza semmit, nem maradt volna zsákmány nélkül, mert igen hihető, hogy hurkot csináltak volna belőle a két jómadár nyakára, még pedig igen szűket, miután az angol törvény halálra ítéli a tolvajt. Így azonban csak egy pár havi börtönre lőnek ítélve.

A korcsmáros pedig mondá:

— Asszony, te megérdemled, hogy aranyba foglaljanak; jószívű ötleted nélkül egyhamar nem tudnánk szolgálni vendégeinknek jó kolbászszal és hurkával, de sonkával és füstölt oldalassal sem. Ezen uraknak pedig bozontos bundás társukkal

együtt köszönettel tartozunk, s azért nem is fognak fizetni semmit a szállásért és vacsoráért, sőt ha holnap itt maradnak, szívesen látjuk őket a disznótorra.

E történetből pedig az a tanulság, ked-

ves olvasóim, hogy még medvét sem — annál kevésbé embert — kell visszautasítani, ha udvariasan kér éjjeli szállást.

Sára asszony.

Búbos kemenczénél ül az öreg Sára,
Pörgeti az orsót, nől a fonál szála.

Mellette a patkán, huzódván sarokba,
A vén czirmos is fon, zúg-búg mint a rokka.

Elnyúlva a padlón, Sára lábainál,
A házórző kuvasz kedvire szundikál.

Csend van a szobában; a jó öreg Sára
Szeretettel gondol távoli fiára.

„Édes Pista fiam, aranyos magzatom,
Piros két orczádat mikor csókolhatom?“

„Látlak-e, vagy soha . . . — s aláhajlik feje, —
Híred se hallottam kilencz esztendeje . . .“

Egyszerre odaki közeleg valaki:
Sarkantyú-pengést és kard-csörgést hallani.

Közelébb, közelébb, már az ajtót nyitja.
Fölmeszel a kuvasz, ugyan ki jön itt ma?

Elejti az orsót a jó öreg Sára,
Szívrepesve figyel ajtó nyílására.

Még nem látja: ki jött, csupán az árnyékát,
Mégis örömmérsés suhan a lelkén át.

Hát a másik perezben öröme minő lesz,
Ha fiára ismer és felsikolt: „Ő ez!“

Hát még, ha ölelve függnek egymás nyakán,
S csókok közt susogják: „Fiam!“ — „Édes
anyám!“

Jó keresztszülék.

— Rege. —

(Vége.)

Csodaszép gyepszőnyeg terült el előttük, pompás fáktól környezve, melyeknek koronái a kék légben lengedeztek.

— Ma a virágok nagy ünnepélyt fognak itt tartani, — mondá a nevelő, midőn kiszálltak. — Itt a virágok országában nők uralkodnak, és a rózsza az ő királynőjük. Feküdjünk le ide a puha fűbe, s várjunk, míg az ünnepély elkezdődik.

Kaczagány herczeg nagy készséggel követé nevelője példáját, s minthogy épen dél volt és a nap nagyon melegen sütött, utasaink szépen elszenderültek.

A herczeget végre valami édes, mámorító illat ébreszté fel, s félig felemelkedék. Csekély távolságban tőle félkörben álltak a leggyönyörűbb, legszebb virágok, a melyeket még soha sem látott.

A legfinomabb bársony-mohából készült trónon ült egy csodaszép, alig kinyílt piros rózsza, fején csillogó korona, harmateseppek-
ből; Kaczagány herczeg majdnem megeso-

dálta őt. Jobbról állt egy fiatal, karesú nyírfafa, — balról egy sugár, ifjú jegenyefenyő.

A virághölgyek mögött fiatal bokrok és fák álltak, — az udvari gavallérok, mert a nagy, méltóságteljes fák már nem tettek udvari szolgálatot.

— Híveim, — mondá a rózsza, — meg vagytok híva eljegyzésem ünnepélyére. Szeretett anyám leköszönése törvényeink szerint kényszerít engem, hogy férjet válasszak, ki királyságomat védeni fogja. Mellettem állnak legkedvesebb kérőim; hadd szóljanak még egyszer, mielőtt örökre elajándékozom kezemet, szívemet.

Ezzel lehajtá szép fejeeskéjét s a harmateseppek csak úgy csillogtak, úgy sugárzóztak, mint megannyi gyémánt.

— Én fiatal vagyok, karesú és hajlékony, — mondá a fiatal nyírfafa, — a vihar nem töri el sudaramat, melynek fehér héja ezüstként világít a holdfényben; leveleim rezgenek a szellőben, s én lehajlok édes szavakat suttogva királynőm fülébe.

— Én állok, szilárdan, mozdulatlanul, — mondá a jegenyefenyő, — de bennem erő és állandóság lakik. Ellenségeim megismerik erőmet; ne merészeljen egyik se hozzám közeledni. Barátaim iránt mindig egyenlő vagyok, télen-nyáron, s mindig egyenlő hűséggel viseltetem kecses úrnőm iránt.

— S én az öné vagyok, — mondá a rózsza; — mint nő és királynő szeretem az erőt és hűséget. Ön lesz az én férjem, a mig országom és életem tart.

— Éljen! — kiáltának a virágok, s nagy sürgés-forgás támadt, — éljen az uj pár!

— Én pedig gyászolni fogok örökre, — sohajtá a nyírfafa, és galyai, levelei lassan leereszkedtek a föld felé.

Kaczagány herczeg felemelkedék.

— Úgy hiszem, közel vagyok a csodáláshoz; bárcsak még maradnának.

Most egyszerre nagy zaj támadt a virágok közt: nevettek, össze-vissza beszéltek, sügtak, s végre egy éles hang megszólalt, mire ismét csend lett.

— Csendet kérek, — mondá egy pipacs, s felemelé nagy fejét hosszú vékony szárán. — Az én ereimben is királyi vér kering, habár csak mellék-ágból származom; az én szívem is soká habozott, melyiket válaszsza

kérőim közül. De ma elhatároztam magamat. Szép rokonomhoz hasonlóan én is csak a benső értéket nézem és becsülöm, nem pedig a fényes külsőt. Jer hát szeretett csipkebokor, jer dobogó szívemre!

Kitárta ágait s feléje rohant egy öreg, száraz csipkebokor, melynek hosszú kiaszott galyain ujjnyi nagyságú tüskék meredeztek. Erősen átölelte aráját, s magához szorította, de ő kissé vonakodva borult tüskés keblére.

— Éljen! Éljen! a csipkerózsa! — lármáztak és nevettek a virágok, és Kaczagány herceg jóízűen kaczagott velök.

Az utolsó furesa jelenetnél kitátotta száját és szokott hahotájára fakadt, mire a virágok rémülten elszaladtak és a nevelő ijedten felrezzent álmából. A herceghez rohant, rázta és rángatta őt, s kérdé, mi történt?

— Jaj — mondá a herceg siránkozó hangon, — minden jól lett volna, ha a pipacs és a csipkebokor nem ölelik meg egymást, — ekkor csak lehetetlen volt nem nevetni?!

— Így hát minden hasztalan, s reményem meghiusult, — dörögött a nevelő. A kocsiba ült és egyenesen haza hajtatott.

A király és a királyné elejétén igen nyájasan fogadták őket, de midőn hallották, hogy koronahercegük csak olyan most is, a milyen volt, akkor a király haragosan kiáltá:

— Úgy hát többé nem vagy fiam s nem lész király soha! Hogyan uralkodjék olyan ember mások felett, ki maga-magán sem tud uralkodni? Most semmivel sem vagy több, mint bárki más, s lásd, hogyan élhetsz meg a világon. Ezen palotának küszöbét pedig ne lépd át addig, míg nem lettél okos ember.

Ekkor a szegény herceg szomorúan kifelé kullogott ősei palotájából. A jó királyné sem tehetett egyebet férje akarata ellen, csak hogy vigasztalja fiát.

S a mint úgy lassan tova ballagott, utolérte őt a nyájas öreg orvos s karjába füzte kezét.

— Ne csüggedjen el, Kaczagány herceg, — mondá, — ha már egyszer nem lehet jó király, legyen hát jó lakatos; én beadom önt Kulcsányi mesterhez tanoncznak; egykor majd nőül veheti leányát s utódja lehet üzletében.

— Igen ám, de az nem királyság és ő

nem királyleány! — mondá a herceg leverten.

— Az igaz, de mégis jobb a semminél, — vigasztalá őt az orvos; — lám, épen itt vagyunk a lakatosmester háza előtt.

Beléptek, de más senki sem volt a szobában, csak Rózsa. Halkkal dalolgatott magában, s a nap sugarai aranyfényvel önzölék el alakját, és napfény terült el vonásain, szemei csillagként sugárzottak, homloka tiszta és fehér volt, mint a teli hold ezüst fénye.

Kaczagány herceg mintegy megigézve állt a küszöbön, de most az egyszer nem tátotta ki száját, míg az orvos nyájasan üdvözlé a leánykát. Egyszerre csak oda lépett, letérdelt Rózsa előtt s hangosan mondá:

— Téged csodállak. Minden teremtések közt, emberek, állatok és növények közt — te vagy a legszebb, és legkecsesebb. Kedves Rózsám, én a legboldogtalanabb királyfi vagyok e világon, de azért mégis csodállak.

— De én nem csodálom önt, herceg, — felelé Rózsa félénken.

— Hagyjátok azt most, gyermekeim, — mondá az orvos, — előbb majd derék lakatos legyen belőle, s addig majd megismerkedtek.

És úgy is lett. Kaczagány herceg megtanulta kezelni a harapófogót és a kalapácsot, s derék lakatos lett belőle, úgy ütötte a vasat, hogy csak úgy csengett-zengett a műhely, s oly szorgalmasan dolgozott, miszerint nem maradt ideje bámészkodni és száját tátani, meg kaczagni.

Esténként, midőn a munkát elvégezte, ugyan nevetett most is, de a mellett csodálta és szerette a szép Rózsikát, s nevetése kellemes volt; Rózsa is szerette hallgatni, mert a szeretet és munka megszépítette Kaczagány herceget, és Rózsa épen úgy szerette őt, mint a hogy általa szeretettet.

Így mult el egy év; ekkor Kulcsányi atyus azt akarta, hogy üljék meg a lakodalmat, s a fiatalok bizony egy szóval sem elleneztek.

Az esküvő előtti éjjel Rózsa nem is tudott aludni örömeiben és boldogságában; az ablakhoz lépett s kinézett. Ekkor úgy lát-szék neki, mintha a csillagok intenének neki s így szóltak hozzá:

— Ugy-e, Rózsa, jó keresztanyád volt a

hajnalcsillag, s az ő adománya legjobb vala?
— És a hold mosolygott magában s mondá:
„Én is jó keresztapa voltam, nemde Rózsa?
Jobb négy fejedelemnél és a tiripócsi bírónál?” — s annyira nevetett, hogy egészen vörös lett teli arcza, — és Rózsa rémülten becsapta az ablakot.

Másnap menyasszonyi diszben állt az oltár előtt, s midőn a völegény ránézett s fehér koszorujára aranyszőke hajában, azt vélé, hogy az ő Rózsája a virágok királynője; és a nap rá veté teljes fényét, fejével bölintott, s egyik sugara halkkal sugá fülébe:

— Én vagyok a fő keresztanyád, én megvilágítom belső és külső életedet, hadd legyen teli minden verőfényvel.

A király és a királyné, kik megtudták, mennyire megváltozott fiuk, csendesen bejöttek a templomba, s midőn az esküvőnek vége volt, az ifu párt nem a lakatos házába, hanem a királyi palotába vezették, — és Kaczagány herczeg egykor a kormánypálczát forgatandja kezében kalapács helyett.

A lakodalom pedig nagyon víg volt, a király és királyné, Kulcsányi apó és neje, a nyájas orvos és a mogorva nevelő, valamennyi együtt olyan tánczot tánczolt, mely igazán csodálatos volt; csak azt sajnáljuk nagyon, hogy most már nem tudjuk, mikép tánczolja azt.

Agarászat.

Sík a pusztá, messze terül,
Sehol egy domb köröskörül;
Fülem nyúl szereti azt:
Messze láthat,
Nem ijeszti zörgő haraszt.

Dobog-dübög a föld távol
Vágtató gyors paripáktól,
Előttük, mint fullajtárok,
Az agarak, —
Földet alig ér a lábok.

Fülem nyúl a vaczokban
Megretten, a szíve dobban
„Jaj a Cziczke, Fecske, Villám,
Meg a többi!
Hogy mentem meg most az irhám!”

S uccezu neki, ugrik, szalad,
Utána az agárcsapat;
A lovasok kurjongatnak:
„Haj rá! haj rá!” —
Nem örül ám a nyúl annak.

Hátracsapva a füleit
Rúgja a port, a hogy telik,
Üldözőit meghordozza,
De mi haszna!
Tudják ezek, mi lesz sorsa.

Fecske, Villám utoléri,
Ez elcsípi, az keféli,
Egy nyikkanás, s szegény pára
Diadallal
Odakerül a kápára.

Lovas, ló és agarak
Rövid pihenőt tartanak,
S ha pihentek, kezdik ujból.
— Már ez így van,
Mig jáger nem lesz a nyúlból.

Jelky András kalandjaiból.

I.

A „Plutó” gyomrában.

András alig győzött eleget járni-kelni Rotterdam utczáin. Minden, a mit itt látott, rá nézve új volt.

Egyszer midőn a parton állott s a föllobogózt hajótömeget szemlélgeté, maga mellett egy urat pillantott meg, ki hasonlókép nagy figyelemmel látszott kísérni a hajókat.

Ezen ur alacsony termetű, de potrohos férfi volt, napsütötte sötétbarna arczczal, koromfekete pofaszakállal, borzas szemöldökkel és nyugtalan, különös módon szuró szemekkel. Egészen világos vászonba volt öltözve s fejét hatalmas szalmakalap ernyőzé be, mely félrőfnyi szélességű karimája által egyuttal napernyői és esernyői szolgálatra is képesítve volt.

Egyszerre a szalmakalapos ur oly erősen kezdé fejét csóválni, hogy a kalap karimája hol hegynek, hol völgynek állt. Azután tenyerét szemé fölé tartva, élesen a távolba nézett, oda, hol az utolsó hajók horgonyoz-

tak. Aztán elkezdett hümmögni és magában dörmögni egyetmást, míg végre, mintha tovább meg nem állhatná a hallgatást, haragosan fölkiáltott:

— Mégis csak skandalum! — kiáltá. — Ezeket az angolokat föl kellene akasztani árboczfáikra! Ez akar tengerésznép lenni! Ha ha ha ha ha!

Ezalatt pár lépéssel közelebb férközött Andrásához s folytatá:

— Hogy áll az a középső árboc! Nevetséges! Hát még a vitorlarudak! Egy arany dublont annak, a ki egyetlenegy vízszintesen állót mutat az egész hajón! Oh uram! én mindig olyan dühös vagyok, valahányszor egy ilyen haszontalan angol hajót látok, hogy nem birom magam visszatartani.

Igy kezdte meg a szalmakalapos ur Andrással a társalgást. Azután még egy darabig tovább szidta az angolokat, mint a kik nem tudnak hajót építeni, ellenben földicsérte a hollandiakat, a kik a világ legelső tengerészei s minden más népen tulatesznek a hajóépítésben is.

— Nézze például az én hajómat, — folytatá. — Láttá ön odalenn azt a délezeg, karsu, egészen fekete brigget, melynek hátuljára vörös betűkkel e név van írva: „Pluto“?

— Nem láttam, — viszonzá András.

— Nem látta? — kiáltá a szalmakalapos ur. — No úgy azonnal jöjjön velem, mert annak párja bizony nincs sem a hollandi hét egyesült tartomány területén, sem a gyarmatokban; ezt én mondom önnek, Boonekamp Dirk, a „Pluto“ tulajdonosa és kapitánya.

András szívesen engedett a meghívásnak, mert tengeri hajón még sohasem volt. Végig mentek tehát a rakparton s annak legislegvégén csakhamar meglátták a „Plutót“.

Andrásra e sötét, hallgatag tömeg épen nem tett kellemes benyomást, de mindazonáltal meg kelle engednie, hogy jó hajónak látszik. Keskenysége és éles orra gyorsaságra mutattak, s a kapitány állítása szerint a legsekélyebb vízben istudott boldogulni, oly keveset merült.

— Hát még a belseje! — mondá mynheer Boonekamp. — Ott van ám rend és tisztaság; valóságos hollandi tisztaság. Le-

het szerencsém önt saját deszkáimon tisztelni? — És nyájas erőszakkal tolta Andrást a keskeny pallóra, mely a partról a hajóra vezetett.

Mynheer Boonekamp szörnyü buzgalommal kezdte most Andrásnak mutogatni a hajó belsejét. A födélzet csodáit csakhamar végig nézték, azután a belsejét kelle szemügyre vennie a vendégnek. Elég gyorsan áthaladtak az alsó osztályokon és András már azt hívé, hogy mindent látott, midőn a kapitány lehajolva egy kulcsot forgatott meg s egy nehéz csappanó ajtót emelt föl.

— Ez, — ugymond a lámutatva, — a hajó legelső ürege, melyben áruim vannak.

András kissé előrehajlott, hogy letekintessen a sötét oduba, de e perczen mynheer Boonekamp egyet taszitott rajta, úgy hogy az ajtó nyílásán át a mélybe zuhant, míg fölötte a nehéz vasajtó ismét becsapódott.

A jövő perczen András talpon termett s arra akart rohanni, hol az ajtót gyanítá. Be akarta azt zuzni, vagy legalább dörömbölni rajta a kétségbeesett düh emberfölötti erejével, hogy meghallja egész Rotterdam városa és elécsődüljön segítségére. Ekkor pár lépésnyire tőle a sötétben egy tompa hang e szót ejté ki:

— Nyoleczvanöt.

András összerezsent. Mire értse e szót? És ki van itt még kivüle: ember-e vagy kísértet? Vagy tán csalódott volna és csak izgatott idegei ámiták fülét? Elfojtott lélekzettel hallgatózott.

Ekkor egy másik hang szólalt meg búsan, sohajtva:

— Ki vagy szerencsétlen, ki nyoleczvanötödik lettél nyoleczvannégy áldozat után?

András elborzadt. Jéghideg futotta végig hátát. Szent Isten! gondolá, mily helyre jutottam! Azután erőt vett magán s a láthatatlan kérdezőnek elmondá, miképen hozta őt e helyre mynheer Boonekamp. Szavait néha-néha különböző hangok szakíták félbe:

— Épen mint engem! — kiáltá az egyik.

— Tökéletesen az én esetem! — így a másik. — Átkozott lélekesiszár! — szitkozódott egy harmadik. — Egek ura, hát ilyenek történnek fényes nappalodon? — fohászkozék egy negyedik.

Mind e felkiáltások közül a „lélekesiszár“ szó gerjeszté föl leginkább András figyelmét.

— Lélekesiszar? — kérde a meglepetés hangján ismeretlen és láthatatlan társait.

— Hát mit jelent az, hogy lélekesiszar?

— Ön úgy látszik nem a tengerpart szülötte, — mondá egy hang; — különben értené e szót.

— Helyesen gyanítja, — viszonzá András, — én a Duna partján születtem.

— Lélekesiszar, — folytató a hang, —

olyan kereskedő, kinek árucikke a lélek, az ember. — Ravasz csellel vagy nyílt erőszakkal fogdossa össze a szárazföld fiait, eltemeti őket hajója gyomrában s aztán vitorlát feszít. Hetek, hónapok mulnak. A hajó aljában összezsúfolva, rosszul táplálva, friss levegőt és napfényt nélkülöző áldozatok sorsuk bizonytalanságában senyvednek nyomorúságosan. Nem tudják, hová viszik őket s mi

Pihenő agarászok. (Lásd szöveget a 22. lapon.)

lesz belőlök. Nem tudják, kinek rovására „dolgozik“ a lélekesiszar. Németség környezi őket. Egy kis lyukon át dugják be fölülől mindennapi kenyereket, melyből egy darab kőkemény, gyakran kukaczos kétszersült jut egynek-egynek, s parányi mennyiségű ivóvizet, mely oly langyos és büzhödt, hogy

undorral tölti el azt, kinek égő torkát nedvesíti. — De ez még nem minden. Néha-néha az áldozatok egyike észreveszi, hogy szomszédja nem mozdul. A betegek száma ide-ideig mindig igen nagy. A levegő, világosság, mozgás, és táplálkozás hiánya rendszeresen rövid idő alatt kikölti a hagymáz csi-

ráját. Ha tehát a szomszéd nem mozdul, alkalmasint meghalt. Halottkémünk ilyenkor ... az orr. Ez adja tudtul legbiztosabban a halálesetet. Azután elkezdődik a kétségbeesett zörgetés, tombolás, míg a porkolábok

neszét veszik az eseménynek s a kapitány parancsot ad a hulla elszállítására, nehogy a többiek egészségét veszélyeztesse. Így mulik el a hosszú tengeri út. Egyszer aztán partot ér a hajó valahol a földgömb oldalán.

Az óriáskigyó. (Lásd: szövegét a 27. lapon.)

Ott partra szállítják azokat, kik még életben vannak s átadják annak, a ki őket megvette.

— És innen nincs menekülés? Nem le-

het innen kitörni s a hajósnépet lefegyverezni? — kérde András, ökölbe szorítva kezeit.

— Az lehetetlen. A legénység ugyan-

nem igen számos, mindössze vagy tizenöt emberből állhat, de ők tetőtől talpig fegyverben járnak, míg mi pusztá kézzel még csak a ránk csukott vas ajtót sem feszíthetők fel.

Ez volt tehát azon helyzet, melybe Jelky András Rotterdam városában jutott.

Vagy két nap telhetett el így. Egyszerre tompa nesz hallatszott a hajó belsejéből. Mintha valami lánccsavarodnék csikorogva az emelő csigára.

— A horgonyt emelik, — mondá néhány fogoly. — Indulunk.

A horgonyemelés percze iszonyu volt. A foglyok önkénytelenül fölordítottak, mintha együttes segélykiáltásukat odafönn meghallhatta volna valaki. Azután még mélyebb csend állott be.

Huszonnégy óra mult el. A foglyoknak csak a hajó hintázása árulá el, hogy haladnak. De e hintázás korán sem volt szelid és kellemes. A tenger nyilván igen nyugtalan lett, mert a brigg szabályos hinta-mozgása csakhamar rendtelenné, szakadozottá vált. Mintha tántorgott, dölöngözött volna az egész hajótest. A sötét oduban egyéb sem hallatszott fájdalmas nyögésnél és dühös káromkodásnál. A tenger meg kívül egyre dörömbölt, már most türelmetlenül, haragosan; a hullámok mintha száz kalapáccsal döngették volna a vékony deszkafalat, mely itt a szó szoros értelmében az egyetlen korlát volt 85 emberélet s a mélységes örvény között.

Ekkor a hajó legalján tompa, baljóslatu moraj támadt. Valami surlódásféle, melybe némi éles recsegés is vegyült.

— Végünk van! — kiáltá a foglyok egyike, ki tapasztalt tengerész lehetett. — Sziklába ütődünk.

De a várt szikladöfés nem következett be s a surlódás nesze is elmúlt.

— Még nem! — mondá a tengerész; — de jól hozzá surlódtunk a szirthez. Még egy percz, és a hajó alja úgy ketté volt vágva, mint egy szelet vajaskenyér. Az pedig ránk nézve igen kellemetlen leendett, — tevő hozzá csekély szünet után, — mert . . . mi vagyunk legközelebb a vízhez.

A foglyok, kik az imént halálos ijedelmökben mind fölsikoltottak, kissé megnyugodtak ismét.

— De csakhamar még nagyobb rettegés szállotta meg a szerencsétleneket. Börtönük padlója nedvesedni kezdett.

— Mi ez? Hisz itt víz van! — kiáltá több fogoly.

Igazuk volt. A padlón, a hajó bordázatai között apró tócsák kezdettek képződni. Hol az egyik, hol a másik lépett bele a vízbe s aztán rémülve kapta föl lábát.

— Valamelyik donga engedett, — sugá a tengerész András fülébe; — úgy látszik, egy óra lefolyta alatt itt fulunk, mint egy sereg patkány.

— A víz sebesen nőtt. A hajó alján nyílt titkos rés nagy nem lehetett s fönn a födélzeten bizonyosan még észre sem vették, de a foglyok, kik legalul voltak elzárva, megéreztek a legelső vizesöppet, mely a hajóba nyomult. Ők odalenn már számot vetettek az étellel, midőn a legénység odafenn még biztosságban vélte magát.

A foglyok a közvetlen veszély érzetében mind egy csoporttá toluultak össze, mint a juhok, ha a farkas kerülgeti a falkát. Éreztek, mint nő sebesen s visszatarthatlanul a hideg ár lábaik körül. Egy negyedóra mulva térdig ért.

— Még egy negyedóra, s a víz kötésig ért.

Egy másik negyedóra, s a tenger vizei okvetlenül betölték vala a foglyok börtönét, nyolczvanöt emberéletet kioltva egyszerre.

— Ekkor óriási dördület rázkódtatá meg az egész hajót. Vérdermesztő ropogás hallatszott felülről, mintha izzé-porrá akarna mállani az egész gerendázat. A vasajtón is nagyot csattant valami; oly nagyot, hogy úgy fölpattant az, mintha sohasem látott volna kulcsot.

A nyíláson át vörös tüzfény világított alá, baljós, de mégis örületes örömmel üdvözölt fény, mert napok óta ez volt az első sugár, mely a hajó öblének bús lakóihoz lehatott.

— Mennykő ütött a hajóba! — kiáltá a tengerész s rohant a rés felé. Bajtársai utána kapaszkodtak, szökve a víz elöl, hogy talán . . . a tűzbe rohanjanak.

Néhány percz mulva a hajó födélzete el volt lepve a kiszabadultakkal. A hajó lángban állt.

(Vége következik.)

Az óriáskigyó.

Az éj leereszkedik, a forró ég alj rém- és szépségteljes éjjele. Az óriáslevelű begoniák és kalák pompás virágai kábító illattal töltik el a léget, s titokteljesen suttognak a hűs szellővel, mely a csendes tó tükrén át tündér-lábakon hozzájuk szökdécel; a hold ezüst fényével árasztja el a gyönyörű tájképet s közlő-távolló sietnek a puszták négy lábú lakói a kristálytisza folyó felé, hogy szomszédjukat olthassák. Hanem mindazon ártatlan teremtetések számára, melyek nem bírnak fegyverrel ellenségeik legyőzésére, itt vész és halál rejlik.

Itt a sűrűben egy orosz lánypalula megugrásra készen, hogy az arra menő nagyobb állatok valamelyikét megtámadja; amott tigrisek lappangnak és párduczok, s ott a sugár pálma sűrű koronájának óriás levelei közt lesi zsákmányát egy, még amazoknál is rettentőbb ellenség. Ha feltekintünk, nem látunk egyebet, mint két, rubinpiros tűzben lángoló pontot, — ezek pedig az óriáskigyó szemei, mely a magasból lecsap kiszemelt áldozatára.

Egy bivalycsorda közelg a folyóhoz, — lassan, némán haladnak, csak a fiatal borjúk törnek ki néha s ügyetlen, esetlen ugrálással kerülnek meg a csordát. De a folyónak ezen éjjeli látogatói nem csak inni, hanem fürödni is akarnak, s bemennek a vízbe annyira, hogy csak otromba, fekete fejeik látszanak ki. Egyszerre fájdalmas, félig elfojtott bögés hallik, — a vigan viczkánczó borjak egyike ama pálma alá került, melynek tetejében a két rubinpiros tüzes pontot látni, — s villámgyorsasággal leereszkedik az óriáskigyó és a szegény rémült bivalyborjunak derekára tekergőzik, rettentő erejével oly szörnyen szorítva azt, hogy egy pillanat alatt összezúzza oldalbordáit, míg fogait nyakába vési.

Hideg borzadály futott végig testemen, — beszélé azon utazó, ki ezen jelenetnek szemtanúja volt, mely Amerika vadonjaiban éjjelenként előfordul, — midőn a szegény, még eleven állat csontjait ropogni hallám, a mint a kigyó szorongatása alatt összetörték, összezúzódtak. Midőn a borjú kiadta páráját, a kigyó egész testét össze-vissza törté-zúzta, aztán hozzáfogott annak lenye-

léséhez, s ki hinné, hogy reggelre készen volt ezen, mindenesetre igen nehéz munkával; a bivalyborjú egészen hasába volt temetve s a kigyó nem is igen birt mozdulni. Ilyen lakoma után aztán egypár hétig jól van lakva, s ha megéhezik, újra lesi a prédát vagy a fákon, vagy a földön.

Az óriáskigyó ereje oly nagy, hogy nem csak borjút, de ökröt vagy lovat is képes hirtelen megölni és összezúzni szorításával. Hazája Dél-Amerika és Ausztrália; hossza 8—10 láb; pikkelyei fényesek, sötét szürkés-zöldek; kékes-fekete foltok tarkázzák testét, mely derékban oly vastag, mint egy 15—16 éves fiú. Az embereket is megtámadja, ha nagyon éhen van, vagy ha ingerlik.

Uszó szigetek.

Az uszó szigetek a természeti ritkaságok közé tartoznak, és csak csendes vizeken fordulnak elő.

Ilyen szigetek az északi tengereken is alakulnak, hol a partok sok helyen természetes csatornák által vannak átszeldelve, melyek a szárazföldtől egy darab részecskét elszakítanak. Az így támadt szigetet — gyenge, lyukacsos talaja miatt — egy-egy erősebb és sebesebb vízár könnyen fölemelhet és elvihet magával. Időközben, ha már előbb semmiféle növényzet nem volt rajta, füzek és több ilyenféle fák kezdenek az ilyen szigeten tenyészni, melyek enyészttökkel és újra-növésökkel annyira fölemelik és megszilárdítják a talajzatot, hogy az ember egész biztonsággal léphet rá.

De az uszó szigetek képződésének más neme is van.

Sebes, erdőkön keresztül folyó patakok, ha csendes vízbe szakadnak, itt roppant falevél-tömegeket raknak le, melyek iszappal vegyülve össze, sűrű, kemény tömeget képeznek. Valahányszor a zavaros víz tisztul, a lomb- és fővenypadokat (vagyis tömegeket) finom iszapréteg vonja be. Ha a „pad“ alacsony vízállásnál megszárad, vízi és parti növények, sőt később még faneműek is kezdenek rajta tenyészni.

Erős szeleknél az ilyen lombpad néha megindul, sokáig uszkál erre-arra, és ha

erősen, azaz mélyen gyökerező növények
diszlenek rajta, hosszú, sötét örök időkig fen-
tarthatja magát.

A szobában és a jégen.

„Jaj ez a tél de unalmas,
Nem is fagy!
Hó helyett csak köd-eső hull,
Pedig nagy;

A szobában.

A szobából nem is lehet
Kimenni,
Mit csináljunk, hogy mulassunk?
Szólj, Nelli!”

„Soh'se búsulj, ne bánkódjál,
Ferike,
Majd mulattat képes könyvünk
Izibe,
S ha könyvünket átlapoztuk,
Betettük:
Kanárinkat tenyerünkéből
Etetjük.“

Ferike ráállta
Nellike szavára;

Az asztal mellett
Letelepedtek,
Először a könyvet nézegették,
Azután a kanárit etették.

* * *

„Hahó!
Hull a hó!
— Kiáltja másnap Ferike, —
Mily öröm! Nézd csak, Nellike,

A jégen.

A föld fehér bundát kapott,
A tó talán be is fagyott;
Nosza rajta, szaporán,
Ide hamar a gubám;
Te is bújj meleg gúnyádba,
S a hidegnek fittyet hányva,
Ki a hóba, el a tóra,
Csuszkálásra itt az óra!”

Nellike ráállta
Ferike szavára,
S a két gyermek kisetett,
Tapsolt, ujjongott, nevetett;
Vidáman kergetőztek,
Mint zöld mezőn az őzek,

Aztán a tóhoz ugráltak
S ott sima jeget találtak.

Hajaha!
Most lesz még csak a java!
Kézenfogva, enyelegve,
Csúsznak arra, csúsznak erre;
De a jég még kicsit gyenge,
Hajlik, ropog, és egyszerre —
Krakk!
S a topánka, meg a csizma
Biz' a fagyos vizet iszsza.

Feri, Nelli hosszú képpel
Hazafelé búsan lépdél;
Fogvaczogva érnek a szobába,
És a mama mondja: „Mars az ágyba!”

Most ott izzadnak,
Meg se mukkannak;
Ez lett vége
A vígan kezdett napnak.

Ifjusági könyvtár.

E rovatban a koronkint megjelenő azon könyveket ismertetjük meg fiatal olvasóinkkal, melyek az ifjuság számára írva, részint mulattató, részint tanulmányos tartalmuknál fogva méltó helyet foglalhatnak kis könyvtárakban. Ismertetésünket először is oly könyvecskével kezdjük meg, a minőre minden embernek van szüksége; e könyvecske az

Ifjusági Naptár, 1873. évre; kiadja Heckenast Gusztáv. — Tehát Heckenast ur gondoskodott arról is, hogy az ifjuságnak is legyen saját naptára, melyet úgy a fiúk, mint a leánykák élvezettel és haszonnal forgathassanak. És valóban e naptár minden tekintetben megfelel céljának; vannak benne rövid életrajzok, természetrajzi cikkekcskék, mulatságos történetek, szép versek, vadászkalandok, bohókás adomák, stb. — szóval, tartalma a legváltozatosabb, s azonkívül számos csinos képpel van díszítve. Meg vagyunk győződve, hogy e naptár az ifjuság közt nagy elterjedésnek fog örüdeni. Az „Ifjusági Naptár” ára 50 kr.

Jelky András kalandjai, Irta *Hevesi* Lajos. — A ki a mindenféle veszélyekben gazdag kalandokat szereti olvasni, — s pedig ki ne szeretné azt? — annak nem ajánlhatnánk szebb könyvet a most nevezettnél; és e könyv annál inkább felkelti érdekeltségünket, mert hőse egy magyar honfitársunk, a bajai születésű Jelky András szabólegény,

ki több mint száz év előtt bejárta majd az egész világot, mindenütt becsületet szerezve a magyar névnek. Hogy hosszú bolyongásai alatt mennyi mindenféle kalandokon kellett keresztülmennie, azt könnyen elgondolhatjuk, — s itt csak azt jegyezzük meg, hogy e kalandok oly gyönyörűen vannak leírva, ély élenken vannak lefestve, miszerint ha olvassuk, szinte beleképzéljük magunkat azokba. Mai számunk kivonatos mutatványt közöl e kalandokból. A vaskos könyv ára 1 frt. 60 kr., s megrendelhető Heckenast Gusztáv könyvkiadóhivatalában.

Aranymondatok.

* Az anyai szív a legszebb és legelvezthetlenebb helye a fiúnak még akkor is, midőn már őszbe borulva a haja; — és mindegyiknek a világ egész kerekégén csak egyetlenegy ilyen szíve van.

* A barátságoknak osztóznia kell a szenvedésben.

* Ne reméld, hogy más valakiben találsz fel barátot, mint abban, a ki benned találta fel barátját.

* Csak az vesz el mindent, ki elveszti bátorságát.

* A boldogság megszerzésére szorgalom kell és türelem, annak megtartásához pedig mérséklet és ovatosság.

Adomák.

— **Kicsiny a bors, de erős.** Egy rendkívüli kicsike ügyvéd jött egy szintén rendkívüli nagy, testes bíróhoz, ki előadására e szellemdus megjegyzéssel felelt: „Hogy lehet már ilyen kicsi ember ügyvéd, hiszen én zsebembe dughatom önt.” — „Akkor” viszonzá az ügyvéd, — „mindenesetre több esze lesz zsebében, mint fejedben.”

— **Nagy szél.** Egy társaságban arról folyt a beszéd, minő nagy szélvihar dühöngött előttevaló nap, hogyan söpörte le a háztetők cserepeit, mennyi fát tört ketté, hogyan forgatta fel a kofák asztalait stb. — „Ez mind csak semmi, — szolt közbe nagykomolyan egy uri ember; én épen az utcán voltam, sietős dologban jártam. A mint egy utca-szögleten be akarok fordulni, az iszonyú szélroham épen előttem egy szegény tót napszámot úgy odacsapott a falhoz, hogy a szerencsétlent két kőmives-legénynek kellett kivájni onnan; ugyanakkor a szél egy bérkocsiról lefújta a számot, — s a mi legesodálatosabb, a mellényzsebemben volt egy ezüst tizes, s ebből a szél kifujt három krajczárt!” — Ennél nagyobbbat senki sem tudott mondani.

Krónika.

— **A király Fóton.** A fóthi rókavadászatok alatt egyik nap ő felsége belovagolt a faluba, hogy ott szivarát meggyujtsa. A király egy fóthi földész háza előtt állt meg. A háznépesség kiszaladt a lovas urat nézni, a gazda megbillentette kalapját, s azt mondta az angol ménre, hogy szép csikó. A lovas ur tüzet kért, a gazda szívesen kínált — egy pipa „szűz dohányt“ is; — a lovas ur köszönte szépen a fáradságot. „Jó szóért miért ne uram?“ — „Az-tán hogy vannak itt Fóthon?“ — kérde az ur. — „Csak megvolnánk, nagy jóuram, mint a gyalog paszuly karó nélkül.“ A lovas ur elmosolyodott a magyaros kivételre, s tovább kérde: „Most az időjárás valóban tavaszi szép!“ „Már hiszen a mi azt illeti, inkább télen fagyva, mint nyáron!“ „De a világ folyásával csak megelégedettek?“ „Hiszen nem volna rossz világ, csak hogy mi tagadás, bizony peccosvics világ ez, uram!“ „De mikor már van az országnak magyar miniszteriuma!“ — „Hajj, nagyon jó uram! *nemcsak a német hamis ám!*“ E pillanatban vágatva érkezett meg Andrassy és a többi lovagok s a beszélgetésnek vége szakadt.

— **Szegények jóltevője.** Herczeg Eszterházy Pál neje, a lékai szegény iskolásgyermekek közül többnek teljes téli öltözéket ajándékozott karácsonykor. Boldogság kísérfje annak életét, ki másokat boldoggá tenni szeret.

— **Jó kezdet.** A soproni gyermekkert alapítására már 200 frt. jött be, holott a gyűjtés még úgyszólván meg sem kezdetett. Bizonyosága ez annak, hogy ott sokan vannak, kiknek a gyermeknevelés szívükön fekszik.

— **A magyar-erdélyországi kegyestanítórend** összesen 340 tagotszámlál s 37 rendházzal bir, ugy-mint, Beszterczén, Budán, Debreczenben, Kecs-keméten, Kis-Szebenben, Kolozsvárott, Korpo-nán, Léván, Magyaróvárott, Mármaroszigeten, Nagybecskereken, Nagykanizsán, Nagykárolyban, Nyitrán, Pesten, Podolinban, Privigyén, Rózsahegyén, Sátoralya-Ujhelyen, Selmecezen, Szegeden, Szentgyörgyön, Tatán, Temesvárott, Trencsinben, Vácson, Veszprémben. Tanítanak: 6 elemi tanodában, 11 kis gymnasium, 13 főgymnasiumban; összesen 30 tanintézetben. A lefolyt tanévben 6097 ifju látogatta ezen tanodákat. Legnépesebb főgymnasiumuk volt a kolozsvári 480 tanulóval: a pestiben 447 tanuló járt.

— **Rablók.** Bustyaháza és Técső közt rabló-banda kószál, mely már eddig is több nagyobb rablást követett el, s nemrég egy földbirtokost, ki a bustyaházi vasuti állomáshoz kocsizott, meg-rohant, s 3000 frtnyi készpénztől megfosztott. A banda, mint beszélük, nagyobbreszt cigányok-ból áll.

— **A jelen évben** két részletes napfogyatkozás és két teljes holdfogyatkozás lesz, ezek közül azon-ban nálunk csak az első napfogyatkozás (május

26-án) s a második holdfogyatkozás (nov. 4-én) lesz észlelhető.

— **A bajai gymnasium** önképzőköre 100 frt. ajándékot kapott Zichy Viktor gróftól, ki egykor e gymnasium hallgatója volt.

— **Fütetlen iskola.** Pásztóról egy panaszos le-vél méltán megrója ama különös körülményt, hogy az iskola fütéséről megfeledeztek. Ma reg-gel, decz. 29-dikén, — írja tudósító, — midőn a gyermekek 8 órakor a róm. kath. iskolába men-tek, ott majd megfagytak tanítóikkal együtt, ez utóbbi azonban alig negyedóra mulva melegebb helyre, azaz hazabocsátotta őket, azzal indítván őket utnak: ma nincs fa, menjetek haza. Nem tudjuk, van-e erről a t. tanfelügyelőnknek tuda-mása? ha van, — mikor szándékozik ezt szorosán megvizsgálni? vagy azt akarja megérni, hogy a gyermekek egy-egy darab fával menjenek az isko-lába? Tudósító azt is fölemliti, hogy a nagyobb osztályra berendezett iskola padolva sincs.

— **Kassán** egy szegény ember annyira félt és irtózott a kolerától, hogy becuogott a Hernádba, hanem a folyóból szerencsésen kihalászták és be-vitték a kórházba. Alig jött magához a szegény ember, megszökött a kórházból.

— **Uj főgymnasium.** Ujvidéken az országos tanulmányi alap költségén magyar tannyelvű fő-gymnasiumot állítanak fel; e gymnasium négy alsó osztálya az 187³/₄-diki tanév kezdetén fog megnyitattni, aztán évenként egy-egy osztályljal bővítettik, míg a főgymnasium teljesen ki nem lesz egészítve.

— **Hihetetlen bárgyuság.** Kolozsvárott egy kül-városi ember állt a rendőrség előtt, kitől midőn panaszos ügye elmondása után nevét kérdezték, azt nem tudta megmondani s hazament, hogy megkérdezze a — feleségétől.

— **Vörheny.** Kis-Kanizsán a vörheny erősen uralg. Naponkint több gyermek esik áldozatul, sőt az öregebbeket sem kiméli meg.

— **Székács József** nyugalomba vonult superin-tendensnél a bányakerületi evang. egyházkerület papjai nevében küldöttség jelent meg, ezüst ser-leget nyujtvánát neki. Nejének is adtak emléket, egy szépívű gyűrűt..

— **Halálozási statisztika** 1872-ben Pesten. Mult januárhóban meghalt 786, február hóban 766, márcz. 758, april. 748, máj. 844, júniusban 785, jul. 761, augusztusban 647, szeptemb. 599, octo-berben 568, novemberben 724 és decemberben 841 s így az utóbbi hónapban volt a halálozás legnagyobb. Meghalt az egész évben 1720 férfi 1344 nő, 2203 fiu, 2046 leány, halva született 441 gyermek, a kórházban 31. A kórházban meghal, 566 férfi, 270 nő, 79 fiu, 61 leány, névtelen férfi, eltemettetett 67, nő 22, összesen meghalt 8854 egyén, 1849 april 1-jétől 1872. decz. 31-éig elte-mettetett a köztemetőben 110,736.

— **Nagymennyiségű régi pénzt** találtak a Kecske-méthez tartozó nyiri határban. Két napszámos

ásással foglalkozván, egy nagyobb eserepkoporsót ástak ki a homokból, mintegy lábnyi mélységből, melynek teteje ezüst lappal volt leborítva, sulyából azonnal gyanítván, hogy pénzt tartalmaz, s az ezüst-lapot lefedeztetni nem bírván, ásóval összetörték az edényt, midőn is a krajezárnagyságu ezüstpénzek szétszóródtak s egy ódon zacskóból aranyak hullottak, mely lelet összekotortatván, egy tanyára bevitetett, hol a napszámosok rajta megosztottak, s így csak pár nap múlva értesülhetett e leletről kapitányságunk s tehette meg iránta a kellő lépéseket. Eddigéle mintegy 2200 darab régi pénz került meg s van kapitányságunknál, melyekről szakértőink akként nyilatkoztak, hogy azok a kereszties hadjárat idejéből valók s mindenféle akkori állam pénzeiből vannak összeszedve, s hihetőleg a talált kincs valamelyik szétvert kereszties-sereg hadi pénztára lehetett, mert ennyi pénz azon időben nagy vagyont képezett.

— **Fehér nyul és zöld róka.** Borsod megyében nemrég egy hajtóvadászaton nagyon különös két vadat lőttek; az egyik egy hófehér nyul, a melynek hátán keskeny fekete csík vonul végig és hét hüvelyknyi hosszú farka volt, — a másik pedig egy óriási nagyságu, zöldes színbe játszó róka, ugynevezett tőkés róka, a mi a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Csak egy öreg vadász beszélt, hogy fiatal korában hallotta öreg atyjától említett, miszerint völegény-korában ejtett el ilyen rókát a lipői fenyvesek közt.

— **A keszthelyi huszárok** pár nap előtt egy korezmában agyonverték egy békés paraszt embert, ki szerencsétlenségére akkor talált betérni egy ital borra, mikor benn a vitéz uraimék mulatoztak. Négyet a tettesek közül becsiptek s meg is fenyték katonásan, — a mi polgárokon elkövetett „kihágásoknál“ — (emberölés a katonánál csak kihágás) rendszeren pár heti áristom szokott lenni.

— **A himlőjárvány** nagyban uralkodik Debreczenben; fordult már elő fekete himlő is, de a hólyagos himlő gyakoribb. S mindez, jegyzi meg a „D.“, a szülők hanyagságából történik, a mennyiben gyermekeiket annak idejében nem oltatták be,

— **Múlt számunk** „Kronikájába“ a tördelésnél egy helyenkivüli sor csuszott be; ugyanis a torokbajról szóló ujdonság után ezen sor: „Ez szép karácsonyi ajándék volt,“ — egy kimaradt hírhez tartozott volna, mely hír azt jelentette volna, hogy a budai tanács 1000 frtos természetani gyűjteménnyel lepte meg népiskoláját. Itt már van helye a főnebbi sornak.

A nagyvilágból.

— **III. Napoleon**, a francziák volt-császára, e hó 9-én déli 12 órakor Chislehurstban, Angliában, meghalt.

— **Indiai örököségi jog.** I. Ross Browne kalandos utleírásában néhány érdekes adatot emlit az indiánok életszokásaiból. Különösen sajátosságosak a pimo-indiánok fogalmai az örökösöségi jogról. A pimo-indiánok — ugymond Browne — nem vesznek össze a végrendeleten, a rokonok között ismeretlen az irigység s birvágyó ügyvédek egy haláluknál végperceit sem nyugtalanítják. A pimo-indián egészen gondtalanul hajtja le fejét az örök nyugalomra, mert tudja, hogy halála után minden békével leend elintézve. Vagyona a törzstagok között becsületesen szétosztatik; minél fogva a vagyonosok halála a községre nézve valóságos jótétemény. A falu minden lakója meghivatik a temetésre, és a sirnál nagy lakomát tartanak. A nők sirnak, a férfiak bögnek s egyaránt mély gyászt öltenek, minek az által adnak kifejezést, hogy arcukat kátránnyal mázsolják be. Ökröket vágnak le, s mély gyászuk daczára napokig vigan lakomáznak. Minden, mit a megholt birt, közvagyonná leszen. Gabonája szétszitatik, földet elajándékoztatnak azoknak, kiknek semmi-jök sincs.

+ **Kormányozható léghajó.** Az Ofenheim-Hänlein-féle társaság Brünben kísérletet tett kormányozható léghajójával; mely a legkielégítőbb eredményre vezetett. Mintegy 2 óráig tartott az utazás, mely alatt a kormányosok minden irányban tetszészerint vezethették hajójukat. Ha az idő kedvezni fog, ismételtetni fognak a kísérletek. Ha kedvezni fog! Az olyan kormányozható léghajó, mely a szél ellen és viharban nem kormányozható, nem sokat ér.

— **Halottaiból feltámadt.** Lovicz lengyelországi városból az alábbi nevezetes eseményről értesítenek. Egy ottani polgár ifju leánya hosszas és nehéz betegség után elhunyt. A hulla, miután két napig az apai háznál ravatalon feküdt, a templomba vitetett, hol gyász isteni tisztelet tartatott. A leány atyja igen tisztelt állást foglalt az ottani társaságban s így a részvét is igen nagy volt; a templom zsufolásig megtelt azokkal, kik a halottnak az utolsó tiszteletet megadni siettek, s mindenki szeméit a magas, virágokkal és koszorúkkal borított ravatalra függesztette, melyen a korán elhunyt feküdt, kinek vonásai változatlanul megtartották eredeti szépségüket, arca oly viruló, mintha a halál hideg keze helyett enyhítő álmó venné körül. A templomban néma esend uralkodott, midőn egyszerre, a halotti énekek befejeztével, mozgás támad a sokaság között: a körülállók rémülve bámulnak a hullára, mig végre számtalan hang kiáltja: „Megmozdult! megmozdult!“ A szülők a ravatal felé rohannak, s ugyanazon pillanatban a leányka felüti szeméit és felemelkedik. Leirhatlan zavar. A babonások ijedtükben a templom bejárata felé tódulnak, mig apa és anya majdnem örülten az örömtől csókokkal árasztják el visszanyert gyermeküket és a lelkesz térdre borul hálát adandó a

mindenhatonak egy ifju élet megmentéseért. — A leányka most türhetőleg érzi magát, noha attól félnek, hogy a borzasztó helyzet, melyben magát felébredésekor találta, oly mély benyomást gyakorolt kedélyére, mely újabb életveszélybe döntetheti.

— A londoni lord-mayor karácson estéjén vendégségre hitta meg saját és neje családját, melyek együtt 210 tagot számlálnak. E számból a vendégségre megjelent 186, és pedig a lord-mayor családjából ennek 83 éves atyja, ennek 13 gyermeke, 49 unokája; neje családjából ennek anyja, 4 fivére, 13 nővére, ezeknek 24 gyermeke és 41 unokája.

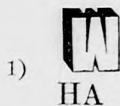
— Oroszországban azon különös eszme merült fel egy kerületi kormányzó agyában, hogy oly ifjak számára, kik a rendes tanodákból rosz magokviselete vagy hiányos előmenetel miatt kizárártak, külön kényszergymnasiumokat és képezdékét állítsanak fel s itt azok egész nagykorukig neveltessenek.

— Angolország társadalmi viszonyaira nézve Leone Levi következő érdekes adatokat állított össze: Angliának lakossága kerek számban 30 milliót teszen. Ebből az iparos munkásosztály 22 millió före megy, melynek évi jövedelme 418 millió font sterlinget, vagyis fejénként 190 forint, családonként pedig 850 frt. tesz. Aránytalanul kevés ezzel szemben azok száma, kik földműveléssel foglalkoznak, mivel csakis 3 millióra tehető, mely nagy aránytalanság sehhol, Európának egy államában sem tapasztalható. Ez aránytalanság évről évre nő; ugyanis 1841-től 1851-ig 7 millióval szaporodott a lakosság és ezzel egyidejűleg 300,000-el fogyott a földművelők száma. 1851-től 1861-ig újból növekedett a lakosság, habár nem az előbbi arányban s a földművesek száma szintén fogyott 400 ezerrel. — A mult század végén Angliában 250,000 földbirtokos volt, — most alig van 30,000. Tizenkét ember Skotia földjének felét, 150 ember pedig Anglia földjének felét bírja. — A legújabb kiszámítás szerint Angliának összes értéke 8 millió ember kezében van. Szerinte Anglia összes értéke 6 milliárd font sterlinget tesz, melyből a munkásosztályokra csak 2 milliárd font esik; tehát csak a harminczad rész. A vagyonos osztályok összesen 5.700.000,000 font sterlinggel bírnak, melyből egy före 700 font, egy családra 3200 font esik. Bizonyos azonban, hogy az összes érték négy ötöd része 450,000 ember kezében van, kik családjaikkal együtt nem tesznek ki többet 2 millió léleknél. Ezek képezik a tulajdonképeni gazdagok osztályát, kiknek jövedelme tehát fejénként 2400 fontra, családonként pedig 10,000 font sterlingre megy. — Ki van számítva az is, hogy 8 millió lakos (a felsőbb osztályok) saját szükségletére 160 milliót, luxus-kiadásokra pedig

370 milliót hoz forgalomba. A felsőbb osztályok luxusa leginkább a vadászatban mutatkozik. Nagy-Brittania földjének egy hetedrésze tulajdonosaik által csakis vadászatra használtatik. E földnek nagy része állott ezelőtt művelés alatt, de a vadászati szenvedély visszavezette a régi természeti állapotba.

Talányok.

(Megfejtések mához két hétre.)

2) ség ség

3) Hogyan lehet három nyúlfülhöz három nyúlat akképen rajzolni, hogy mind a három nyúlnak egyenkint két-két füle legyen?

1. 2. Örülsz ha ilyen a ruhád,
Vagy a könyved, vagy a babád. —
4. 5. Ezek nélkül nem volnának
Koronái a nagy fáknak. —
4. 3. A ki akar ültetni,
Vagy pedig magot vetni. —
3. 1. 5. Ki az iskolában így tesz,
Meglehet, hogy büntetve lesz. —
- 1-5. Neked is van, láthatod,
Minden héten megkapod.

E talányok megfejtői közt három jutalmat sorsolunk ki. — A megfejtések beküldésének határnapja január 30-dika.

Szerkesztősegi kis posta.

— Azon t. ügybarátok, kik lapunk megindulása alkalmából elismerő s részint buzdító leveleikkel fölkeresni szívesek voltak, fogadják meleg köszönetünket. — Igyekezni fogunk, hogy a „Kis Vasárnapi Ujság“ minden száma jobban és jobban megnyerje kis olvasóink tetszését.

TARTALOM.

Megjutalmazott szíveség. Elbeszélés. — Sára asszony. Vers. (Képpel). — Jó keresztstülék. (Rege). — Agarászat. Vers. (Képpel). — Jelky András kalandjaiból. I. A „Plutó“ gyomrában. — Az óriáskigyó. (Képpel). — Uszó szigetek. — A szobában és a jégen. Vers. (Két képpel). — Ifjúsági könyvtár. — Aranymondatok. — Adomák. — Krónika. — A nagyvilágból. — Talányok. — Szerkesztősegi kis posta.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő: K. Beniczky Irma.